

UNIVERZITET ZA POSLOVNE STUDIJE
FAKULTET ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE I DIZAJN BANJA LUKA
Ulica Jovana Dučića 23a, Banja Luka

STUDIJSKI PROGRAM: DIZAJN
Master studije (60 ECTS)
jednogodišnje studije - dva semestra

Banja Luka, 2023.

SADRŽAJ

Jednogodišnji master studijski program: Dizajn

Opis i struktura studijskog programa	3
Nastavni plan	8
Matičnost po predmetima	10
Metodologija naučno-istraživačkog rada	11
Savremeni grafički dizajn	13
Teorija novih medija	15
Multimedijalni sistemi	17
Produkcija i promocija grafičkih medija	19
Dizajn i vizuelne komunikacije	21
Završni (master) rad 10 ECTS	23

1.	Naziv i ciljevi studijskog programa	Master studijski program (jedna godina): Dizajn Obrazovni cilj studijskog programa je usavršavanje dostignutih kompetencija i vještina u oblasti dizajna koje se nadograđuju kroz skladan odnos teorijske i praktične nastave usmjerene ka sticanju znanja i praktičkih vještina koje studenti mogu primijeniti u budućem angažovanju u domenu dvodimenzionalnog, trodimenzionalnog dizajniranja predmeta, prostora i dr. Ciljevi studijskog programa u skladu su sa obrazovnom i društvenom misijom i ciljevima Univerziteta za poslovne studije, odnosno obrazovanjem stručnjaka sa teorijskim i praktičnim znanjem koje će se uspješno uključiti u rješavanje svojih profesionalnih zadataka u oblasti dizajna.
2.	Model studijskog programa	Master studijski program dizajna pravljjen je na iskustvima studijskih programa iz okruženja i na osnovu dosadašnjeg rada na Fakultetu za grafički dizajn Univerziteta za poslovne studije u Banjoj Luci. Sastavljen je od predmeta koji tretiraju naučnu oblast humanističkih nauka, ali i predmeta koji dovode dizajn u vezu sa prirodnim naukama, inženjerstvom i tehnologijama i društvenim naukama. Veoma je značajno učešće studenata na naučnim skupovima, sajmovima, izložbama, itd. Program je usmjeren na usavršavanje i osposobljavanje studenata za životni poziv i aktivno učešće u svim poslovima iz oblasti humanističkih nauka, naučno polje umjetnost, a što daje izlazni profil master dizajna, a koji će biti od interesa preduzećima i lokalnim zajednicama, stručnim udruženjima i udruženjima građana čije je polje interesovanja dizajn.
3.	Oblast obrazovanja kojoj pripada studijski program	HUMANISTIČKE NAUKE, UMJETNOST
4.	Vrsta studija i ishod procesa učenja	Master studij – drugi ciklus visokog obrazovanja Sticanje i usavršavanje neophodnih znanja, vještina i sposobnosti za: savremenu primjenu koncepta dizajna zasnovanog na softverskim alatima i tehnikama u dizajnerskom izražavanju. Studenti će, koristeći teoretska znanja, biti stručno osposobljeni da se likovno grafički izražavaju te da koriste softverske alate i tehnike u grafičkom izražavanju. Studenti su osposobljeni da pripreme savremeni dizajnerski proizvod za štampu ili drugu aplikaciju, kao i za likovno grafičko izražavanje uz pomoć novih softverskih alata. Studenti su pokazali znanje i razumijevanje koje se zasniva na nadopunjenju ili proširenju onoga što je vezano za prvi ciklus i koji predstavlja osnovu ili priliku za originalnost u razvoju ili primjeni ideje, često unutar konteksta istraživanja. Studenti mogu svoje znanje i razumijevanje i sposobnosti primijeniti u rješavanju problema u novim ili nepoznatim okruženjima unutar širih konteksta vezanih za njihovo područje studija; Imaju sposobnost da integrišu znanje i nose se sa složnošću istog, formulišu mišljenja sa nekompletnim ili ograničenim informacijama, ali uz uključivanje osvrta na društvene i etičke odgovornosti povezane sa primjenom njihovog znanja i mišljenja; Mogu svoje zaključke i znanje i argumente, koji podupiru iste, jasno i nedvosmisleno prenositi i stručnoj i nestručnoj publici; Imaju sposobnost učenja koje im omogućava da nastave studij na način koji velikim dijelom može biti sa sopstvenim usmjerenjem i samostalan.
5.	Stručni, akademski, odnosno naučni naziv	„Master dizajna - 300 ECTS bodova“
6.	Uslovi za upis na studijski program	Završeno visoko obrazovanje iz oblasti dizajna ili srodnih oblasti (240 ECTS); Prelaz studenata sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija, prema odgovarajućem broju ECTS bodova.
	Lista obaveznih i	Obavezni predmeti su:

7.	izbornih predmeta sa okvirnim sadržajem	Metodologija naučno-istraživačkog rada; Savremeni grafički dizajn; Produkcija i promocija grafičkih medija; Dizajn i vizuelne komunikacije. Izborni predmeti su: Teorija novih medija; Multimedijalni sistemi. Okvirni sadržaj za svaki predmet dat je u petnaest nastavnih jedinica i naveden je u silabusu nastavnog predmeta studijskog programa.
8.	Način izvođenja studija i polaganja ispita	Nastava se izvodi kroz: 1. Predavanja i vježbe sa pokazivanjem, opisom i objašnjenjem relevantnih primjera; 2. Praktičan rad upotrebom softvera; 3. Kritike i korekture studentskih radova, projekcija i projekata. Student, predispitne obaveze, koje obuhvataju 100 bodova, može ostvariti preko jednog od sljedećih oblika rada: <ul style="list-style-type: none"> • Student bira aktivnosti u okviru predispitnih aktivnosti koje obuhvataju maksimalno 60 bodova, a odnose se na sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave - 20 bodova; - Kolokvijum - 20 bodova; - Realizovano istraživanje iz područja predmeta, odnosno pristupni rad - 30 bodova (obavezan oblik rada); - Rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji - 20 bodova; - Prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću, bez objavljivanja rada - 10 bodova. • Završni ispit - minimum 40 bodova. Napomena - Student ima pravo pristupiti završnom ispitu sa pristupnim radom bez ostvarenih drugih oblika rada.
9.	Trajanje studija	Jedna godina (dva semestra)
10.	Predviđen broj časova za pojedine predmete i njihov raspored po godinama	I - semestar 1. Metodologija naučno-istraživačkog rada - O; (4+4) sedmično 2. Savremeni grafički dizajn - O; (2+4) sedmično 3. Teorija novih medija - I; (4+2) sedmično 4. Multimedijalni sistemi - I; (4+2) sedmično II – semestar 5. Produkcija i promocija grafičkih medija - O; (2+4) sedmično 6. Dizajn i vizuelne komunikacije - O; (2+4) sedmično 7. Master rad - O; (4+4) sedmično Od dva izborna predmeta student bira jedan.
11.	Bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana u skladu sa ECTS bodovima	I - semestar 1. Metodologija naučno-istraživačkog rada - O; 10 ECTS 2. Savremeni grafički dizajn - O; 10 ECTS 3. Teorija novih medija - I; 10 ECTS 4. Multimedijalni sistemi - I; 10 ECTS II - semestar 5. Produkcija i promocija grafičkih medija - O; 10 ECTS 6. Dizajn i vizuelne komunikacije - O; 10 ECTS
12.	Bodovna vrijednost završnog rada iskazana u skladu sa ECTS bodovima	Završni rad (master rad) - O; 10 ECTS
13.	Uslovi upisa studenta u sljedeći semestar, odnosno sljedeću	Upisati sljedeći semestar na Univerzitetu za poslovne studije mogu studenti Fakulteta za informacione tehnologije i dizajn i sa drugih srodnih fakulteta kojima se na studijskom programu Dizajn Univerziteta priznaju minimalno dva položena ispita iz prvog semestra, odnosno koji imaju osvojenih 20 ECTS bodova na master studijama, a

	godinu studija te preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupe predmeta	prema kriterijumima UPS-a.
14.	Način izbora predmeta iz drugih studijskih programa	Definisan nastavnim planom i programom: Izbor jednog od dva do tri ponuđena predmeta.
15.	Uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija	<p>Student na Univerzitetu za poslovne studije može da upiše prvu godinu studija koja odgovara broju priznatih kredit - bodova za upis i to minimum 240 ECTS.</p> <p>Upisi i prepisi na studijski program koji su srodni sa nastavnim planovima i programima UPS-a vrše se sve dok se izvodi nastava iz navedenih studijskih programa Univerziteta.</p> <p>Upisati/prepisati se u 1. godinu studija na Univerzitetu za poslovne studije, mogu studenti sa drugih srodnih Fakulteta kojima se na studijskom programu Univerziteta priznaje minimalno dva ispita sa master studija koje traju jednu godinu, odnosno koji imaju minimalno osvojenih 20 ECTS kredit/boda na master studijama (jednogodišnji program).</p> <p>Studenti iz prethodnog stava upisuju se do 30.11. tekuće školske godine.</p> <p>Studentima koji imaju položenih 2 ispita na master studijama na srodnim fakultetima, a koji nisu osvojili 20 ECTS kredit/bodova, u postupku priznavanja ispita, odrediće se dopunsko polaganje tema ili oblasti predmeta kojim će oni moći osvojiti dopunske ECTS kredit bodove prema kriterijumima UPS-a. Dopunsko polaganje određuje predmetni nastavnik. Polaganje se vrši usmeno i izradom seminarskog rada ili projektnog zadatka, a što određuje predmetni nastavnik.</p> <p>Priznavanje ispita</p> <p>Studenti koji se prepisuju u prvu godinu drugog ciklusa drugih srodnih fakulteta (ista matičnost), prepisaće se na UPS na sljedeći način:</p> <p>Prepis u prvu godinu sa minimalno položenim jednim ispitom, odnosno minimalno osvojenih 10 ECTS.</p> <p>Postupak utvrđivanja uslova za upis ili prepis na 1. godinu master studija sprovodi se na sljedeći način: Student se obraća studentskoj službi sa zahtjevom da se upiše ili prepíše na 1. godinu master studija. Student uz zahtjev prilaže: Ovjerenu kopiju diplome o završenoj visokoj školi; Ovjeren prepis ocjena postignutih u toku master školovanja; Nastavni plan i program master studija visokoškolske ustanove za školsku godinu u kojoj je studirao ili polagao ispite; Ostala personalna dokumenta. Nakon zaprimljenih dokumenata, Komisija za priznavanje ispita vrši analizu dokumentacije i daje mišljenje o mogućnosti upisa/prepisa. Komisija za priznavanje ispita razmatra obim studija, izražava ga zbirom ECTS bodova i svaki nastavni predmet iz studijskog programa iskazuje se brojem ECTS bodova. Između različitih studijskih programa može se vršiti prenos ECTS bodova.</p> <p>Kriterijumi i uslovi prenošenja ECTS bodova u osnovi zavise od zaključka Komisije za priznavanje ispita koja prenose bodova sa drugih ustanova izračunava na jedan od dva načina i to:</p> <p>Ukoliko jedan fakultet ili univerzitet nije izvršio bodovanje u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju iz razloga što isti nije tada bio primjenjivan, tada se vrši bodovanje po kriterijumima definisanim nastavnim planom i programom/studijskim programom master studija UPS-a. Dakle, predmetima sa navedenih ustanova koji su ili u osnovi ili u cjelini podudarni po svom programu, predmetima na UPS-u, priznaće se ispiti sa ECTS kredit-bodovima u onoj vrijednosti koja se navodi u nastavnom planu i programu/studijskom programu master studija UPS-a na koji se student upisuje.</p> <p>Ukoliko jedan fakultet ili univerzitet je izvršio bodovanje u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, za priznate ispite vrši se priznavanje ECTS kredit/bodova bodovanje po kriterijumima definisanim nastavnim planom i programom/studijskim programom master studija ustanove sa koje se student upisuje/prepisuje i pod uslovom da se broj ECTS kredit-bodova predmeta za priznavanje jednak ili veći od kredit-</p>

		<p>bodova predmeta na master studijskom programu UPS-a.</p> <p>Studentima kojima se priznaju položeni ispiti, a koji imaju manje ECTS kredit bodova od broja bodova koje imaju analogni predmeti na UPS-u, u postupku priznavanja ispita, određuje se dopunsko polaganje tema ili oblasti predmeta kojim će oni moći osvojiti dopunske ECTS kredit bodove prema kriterijumima UPS-a. Dopunsko polaganje određuje predmetni nastavnik. Polaganje se vrši usmeno i izradom seminarskog rada ili projektnog zadatka, a što određuje predmetni nastavnik.</p> <p>Studentima koji su stekli uslov za upis ili prepis na UPS priznaće se ispiti koji po svom sadržaju odgovaraju studijskom programu/nastavnom planu master studija i programu sa najmanje 65% odgovarajućeg predmeta UPS-a ili brojem osvojenih ECTS kredit/bodova.</p> <p>Studentima iz prethodnog stava se može odrediti i dopunsko polaganje nastavne građe ako im se priznaju položeni ispiti, a koji imaju manje ECTS kredit bodova od broja bodova koje imaju analogni predmeti na UPS-u, u postupku priznavanja ispita, određuje se dopunsko polaganje tema ili oblasti predmeta kojim će oni moći osvojiti dopunske ECTS kredit bodove prema kriterijumima UPS-a.</p> <p>Odluku o upisu/prepisu studenata donosi rektor ili prorektor za nastavu Univerziteta na osnovu mišljenja Komisije za priznavanje ispita, koju imenuje rektor. Priznavanje ispita utvrđuje se Rješenjem rektora UPS-a, na prijedlog Komisije, a na osnovu predhodno pribavljenog mišljenja predmetnog nastavnika.</p> <p>Jednom urađeno Mišljenje predmetnog nastavnika ili Komisija za priznavanje ispita za odgovarajuću školsku godinu određenog predmeta, važi za sve iste predmete u narednim školskim godinama nastavnih planova i programa/studijskih programa master studija Univerziteta.</p> <p>Mišljenje predmetnog nastavnika ili Prijedlog Komisije za priznavanje ispita na master studijama, jednom dato o priznavanju ispita za jedan fakultet ili univerzitet, za konkretan smjer, studijski program i školsku godinu, koristiće se kod priznavanja ispita svih studenata koji su položili odgovarajući predmet na master studijama u tim visokoškolskim ustanovama i školskim godinama.</p> <p>Na osnovu člana 26. i 27. Statuta Univerziteta za poslovne studije Banja Luka, studenti koji u toku godine prelaze sa drugih master studija visokoškolskih ustanova ili studenti koji imaju položene ispite na master studijama u predhodnom školovanju, priznaju se položeni ispiti odlukom rektora, a na osnovu prijedloga Komisije za priznavanje ispita na master studijama koju imenuje rektor.</p> <p>Komisija priznaje studentu položene ispite iz onih nastavnih predmeta koji se po sadržaju prema svom nastavnom programu podudaraju približno 65% sa nastavnim programom master studija odgovarajućeg predmeta koji se izučava na master studijama Univerziteta za poslovne studije Banja Luka. U skladu sa principom cjeloživotnog učenja i priznavanja prava na obrazovanje, kao osnovnog ljudskog prava, Univerzitet će omogućiti produžetak školovanja i neće diskriminisati studente koji prelaza sa drugog univerziteta ili studente koji imaju diplomu iz predhodnog školovanja ili studente koji imaju položeni ispiti u predhodnom školovanju na master studijama po bilo kom osnovu/diploma stečena u nekoj od republika bivše Jugoslavije i diplome stečene na fakultetu u skladu sa matičnim odlukama Univerziteta i odredbama Statuta UPS-a.</p> <p>Imajući u vidu zakonske norme i Statutarna rješenja UPS-a, Komisija ocjenjuje da je predloženi sistem upisa i prepisa na 1. godinu master studija, kao i priznavanje ispita i utvrđivanje diferencijalnih ispita u skladu sa principima osiguranja kvaliteta nastave na UPS-u sve u skladu sa Principima Bolonjske deklaracije.</p>
16.	<p>Ostala pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa</p>	<p>Savremeni koncept II ciklusa studija visokog obrazovanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curriculum (nastavni plan i program) usaglašen sa standardima EU i intencijama Bolonjske deklaracije; 2) Primjena sistema transfera kredita - European Credit Transfer System (ECTS); 3) Balans između obaveznih i izbornih predmeta: <ul style="list-style-type: none"> - Vrhunski domaći i strani stručnjaci; - Praktičan rad koji se vrednuje u formi projektnog rada; 4) Interaktivna nastava sa aktivnom participacijom studenata u teorijskom i praktičnom nastavnom procesu; 5) Orijentisanost ka identifikaciji i rješavanju praktičnih problema u oblasti Dizajna

		<p>uključujući i stručne posjeta institucijama EU u zemlji i inostranstvu;</p> <p>6) Poštovanje individualnih sklonosti kroz veliki broj izbornih predmeta.</p> <p>Misija</p> <p>Promocija i širenje ideja evropske integracije organizovanjem ekspertskeg naučnog rada i interdisciplinarnog nastavnog procesa čime se podstiče brže uključivanje naše zemlje u Evropsku uniju, sa stanovišta novoprofiliranog kadrovskeg menadžmenta Univerziteta.</p> <p>Vizija</p> <p>Vizija jeste profiliranje visokostručnih kadrova (masteri i doktori nauka) iz oblasti dizajna i sistema koji svojim znanjima i vještinama doprinose bržoj integraciji zemalja članica Evropske unije, kao i zemalja bivše Jugoslavije, sa stanovišta praktične implementacije novih znanja na principima Bolonjskeg procesa.</p> <p>Ciljane grupe</p> <p>Masteri različitih profila na početku karijere i to stručnjaci: zaposleni u preduzećima, bankama, državnim organima, medijima, institucijama obrazovanja, kulture, političkim i nevladinim organizacijama, javnom sektoru, berzama i transnacionalnim korporacijama.</p>
--	--	---

**UNIVERZITET ZA POSLOVNE STUDIJE
Banjaluka**

NASTAVNI PLAN

**JEDNOGODIŠNJI MASTER STUDIJSKI PROGRAM (dva semestara): DIZAJN
ZVANJE: „Master dizajna“– 300 ECTS bodova**

I GODINA – I SEMESTAR

R B	Šifra	Naziv predmeta	Stat	EC TS	Predavanja		Vježbe		Predispitne obaveze					Završni ispit	
			us O, I, F		Se dm ičn o	Se me str aln o	Se d mi čn o	Se mes tral no	aktiv nost u toku preda vanja	praktič na nastava	kolok vijum	Semi narski rad	Ukupno za osvojiti bodova	Pism eni ispit	Usme ni ispit
1	DN	Metodologija naučno-istraživačkog rada	O	10	4	60	4	60	10	10	15	15	50	20	30
2	HN	Savremeni grafički dizajn	O	10	2	30	4	60	10	10	15	15	50	20	30
3	HN	Teorija novih medija	I	10	4	60	2	30	10	10	15	15	50	20	50
3 A	HN	Multi medijalni sistemi	I	10	4	60	2	30	10	10	15	15	50	20	30

UKUPNO: I SEMEST. 30 10 150 10 150

RB	Šifra	Naziv predmeta	Stat	ECTS	Predavanja		Vježbe		Predispitne obaveze					Završni ispit	
			O, I, F		Sedmjeno	Semestrano	Sedmjeno	Semestrano	aktivnost u toku predavanja	praktična nastava	kolokvijum	Seminarski rad	Ukupno za osvojiti bodova	Pismeni ispit	Usmeni ispit
1	XH	Produkcija i promocija grafičkih medija	O	10	2	30	4	60	10	10	15	15	50	20	30
2	XH	Dizajn i vizuelne komunikacije	O	10	2	30	4	60	10	10	15	15	50	20	30
3		Završni (master) rad	O	10	4	60	4	60						50	50

UKUPNO: II SEMESTAR

30 8 120 12 180

UKUPNO I GODINA

60 18 270 22 330

:

UKUPNO: STUDIJSKI PROGRAM

60 18 270 22 330

	MASTER STUDIJSKI PROGRAM DIZAJN	Naučna oblast	Matičnost
1.	Metodologija naučno-istraživačkog rada	DN	5.8.2
2.	Savremeni grafički dizajn	HN	6.4.1
3.	Teorija novih medija	HN	6.4.1
3.a	3a. Multimedijalni sistemi	HN	6.4.6
4.	Produkcija i promocija grafičkih medija	HN	6.4.6
5.	Dizajn i vizuelne komunikacije	HN	6.4.1
6.	Završni (master) rad		

Napomena:

Studenti unaprijed prijavljuju temu master rada, individualno u dogovoru sa mentorom i uz saglasnost Naučno-nastavnog vijeća fakulteta biraju jedan od specijalističkih predmeta ili grupe predmeta. Mentor je obavezan da na početku II semestra za svakog studenta dostavi poseban program rada, koji usvaja Naučno-nastavno vijeće fakulteta.

Studenti realizuju završni master rad u okviru odabranog master specijalističkog predmeta i ostvaruju 10 ECTS kredita. Master rad sastoji se od teorijske osnove master rada i izrade i odbrane master rada. Odbrana master rada je javna.

Pun naziv	METODOLOGIJA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+A+L)	
	obavezni	I	8,0	60	30
Šifra predmeta: DN			Matičnost: 5.8.2		
Školska godina od koje se program realizuje:			2011/12.		
Vrsta i nivo studija, studijski program: Master studij, drugi ciklus, Informacione tehnologije					
Uslovljenost drugim predmetima (oblastima): <i>nije uslovljeno</i>					
Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobiti studente za stvaralačku primjenu metodoloških znanja u istraživačkom postupku, odnosno da mogu samostalno formulisati naučni problem i predmet istraživanja, ciljeve, zadatke i hipoteze; da planiraju izbor metoda i instrumenata i uzorka istraživanja; da sačine nacrt prikupljanja, obrade i analize podataka; da se upoznaju sa strukturom saopštenja u oblasti informacionih tehnologija i sistema. Izučava se kod informacionih tehnologija klasifikacija istraživanja humanističkih pojava; metodološka obilježja naučnih istraživanja društvenih i humanističkih pojava; hipoteza i njene funkcije u istraživanju; populacija i uzorak istraživanja; metode, tehnike i instrumenti istraživanja; projektovanje istraživanja; struktura projekta istraživanja; nacrt naučne zamisli; problem istraživanja; cilj istraživanja; operacionalizacija cilja istraživanja; hipoteze u istraživanju; način istraživanja; naučna i društvena opravdanost istraživanja; planovi istraživanja; organizacija i realizacija istraživanja; finalizacija istraživanja; vrste završnih radova; pisanje završnih radova.					
Ishod nastavnog predmeta i kompetencije: Nakon ovladavanja materijom ovog predmeta studenti će razumjeti stvaralačku primjenu metodoloških znanja u istraživačkom postupku, odnosno mogu samostalno formulisati naučni problem i predmet istraživanja, ciljeve, zadatke i hipoteze; mogu da planiraju izbor metoda i instrumenata i uzorka istraživanja; da sačine nacrt prikupljanja, obrade i analize podataka; da se upoznaju sa strukturom saopštenja u oblasti informacionih tehnologija i sistema. Studenti su ovladali problemom istraživanja, ciljem istraživanja, operacionalizacijom ciljeva istraživanja, hipotezama u istraživanju, načinom istraživanja, naučnom i društvenom opravdanosti istraživanja, planovima istraživanja, organizacijom i realizacijom istraživanja, finalizacijom istraživanja, vrstama završnih radova, pisanjem završnih radova. Studenti mogu svoje znanje i razumijevanje iz Metodologije naučno-istraživačkog rada primijeniti na način koji pokazuje profesionalan pristup njihovom radu ili struci i posjeduju sposobnosti koje se obično demonstriraju putem stvaranja i održavanja argumentacije i rješavanja problema unutar datog polja studija. Studenti mogu prenositi informacije, ideje, probleme i rješenja i stručnoj i nestručnoj publici, a istovremeno su razvili one sposobnosti u učenju koje su neophodne za nastavak studija sa većim stepenom samostalnosti.					
Ime i prezime nastavnika i saradnika:: <i>u skladu sa Odlukom o odgovornim nastavnicima za tekuću akademsku godinu.</i>					
Metod nastave i savladavanje gradiva: Nastava se izvodi kroz: <ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja i vježbe sa pokazivanjem, opisom i objašnjenjem relevantnih primjera; 2. Praktičan rad; 3. Kritike i korekture studentskih radova, projekcija i projekata. 					
Sadržaj predmeta po sedmicama:					
1.	<i>Nauka i naučno saznanje; Pojam i predmet metodologije;</i>				
2.	<i>Istina, interesi i vrijednosti;</i>				
3.	<i>Klasifikacija istraživanja humanističkih pojava; Metodološka obilježja naučnih istraživanja društvenih i humanističkih pojava;</i>				
4.	<i>Pojam, vrste i nivoi mjerenja društvenih pojava i humanističkih pojava;</i>				
5.	<i>Metodološka zasnovanost istraživanja društvenih pojava;</i>				
	<i>(I- parcijalni ispit)</i>				

6.	<i>Hipoteza i njene funkcije u istraživanju informacionih tehnologija</i>
7.	<i>Populacija i uzorak istraživanja;</i>
8.	<i>Metode, tehnike i instrumenti istraživanja;</i>
9.	<i>Projektovanje istraživanja; Struktura projekta istraživanja;</i>
10.	<i>Nacrt naučne zamisli; Problem istraživanja;</i>
	<i>(II- parcijalni ispit)</i>
11.	<i>Predmet istraživanja; Cilj istraživanja;</i>
12.	<i>Operacionalizacija cilja istraživanja; Hipoteze u istraživanju;</i>
13.	<i>Način istraživanja; Naučna i društvena opravdanost istraživanja;</i>
14.	<i>Planovi istraživanja; Organizacija i realizacija istraživanja;</i>
15.	<i>Finalizacija istraživanja; Vrste završnih radova; Pisanje završnih radova.</i>

Opterećenje studenta po predmetu:

Nedjeljno:

Kreditni koeficijent

k=8/30=0,27

Nedjeljno opterećenje:

0,27x40 sati=10,80

U semestru:

Ukupno opterećenje za predmet: 240 sati (tokom 15 nedelja)

Aktivna nastava: 6x15=90 sati predavanja i vježbi

Kontinualna provjera znanja: 12 sati

Završna provjera znanja: 5 sati

Samostalan rad: 133 sata

Obaveze studenta:

Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave, kolokvijum, pristupni rad, rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji, prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću bez objavljivanja rada i završni ispit

Literatura:

- 1. Vuković, M, Štrbac, N, Metodologija naučnih istraživanja, Bor, 2019.*
- 2. Todorović, Z. i Todorović, I, Metodologija naučnog istraživanja u ekonomiji, Univerzitet u Banjoj Luci, 2015.*
- 3. Kukić, S: Metodologija naučno-istraživačkog rada, Ekonomski fakultet, Mostar, 2005.*
- 4. Mihailović, D: Metodologija naučnih istraživanja, Fakultet organizacionih nauka, Beograd, 2004.*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Student, predispitne obaveze, koje obuhvataju 100 bodova, može ostvariti preko jednog od sljedećih oblika rada:

- Student bira aktivnosti u okviru predispitnih aktivnosti koje obuhvataju maksimalno 60 bodova, a odnose se na sljedeće:
  - Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave - 20 bodova;
  - Kolokvijum - 20 bodova;
  - Realizovano istraživanje iz područja predmeta, odnosno pristupni rad - 30 bodova (obavezan oblik rada);
  - Rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji - 20 bodova;
  - Prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću, bez objavljivanja rada - 10 bodova.
- Završni ispit - minimum 40 bodova.

Napomena - Student ima pravo pristupiti završnom ispitu sa pristupnim radom bez ostvarenih drugih oblika rada.

Posebna napomena za predmet:

Pun naziv	SAVREMENI GRAFIČKI DIZAJN				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+A+L)	
	obavezni	I	10,0	30	60
Šifra predmeta: HN			Matičnost: 6.4.1		
Školska godina od koje se program realizuje:			2011/12.		
Vrsta i nivo studija, studijski program: Master studij, drugi ciklus, Dizajn					
Uslovljenost drugim predmetima (oblastima): nije uslovljeno					
Ciljevi izučavanja predmeta:					
<p><i>Cilj predmeta je usavršavanje znanja o savremenim temama i specijalizovanim oblastima umjetnosti i dizajna. Cilj je osposobiti studente za istraživački i kritički rad na osnovu koga će formulisati temu master rada. Studenti realizuju zadatke kojima se postavljene teorijske hipoteze ilustruju, ispituju ili potvrđuju odabranim kategorijama grafičkog dizajna. Studenti se edukuju za teorijsko promišljanje i praktično djelovanje u oblastima savremenih vizuelnih medija. Poseban akcenat stavlja se na analizu odabranih tendencija u oblastima tipografskog oblikovanja, ilustracije, slikarstva, fotografije i filma. Studenti kontinuirano i aktivno učestvuju u nastavi, a na ispitu obrazlažu urađene zadatke, daju predlog teme magster teze i iznose detaljan plan rada.</i></p>					
Ishod nastavnog predmeta i kompetencije:					
<p><i>Nakon savladavanja materije, koja se odnosi na predmet Savremeni grafički dizajn, student će ovladati sa neophodnim teoretskim i praktičnim znanjem u specijalizovanim oblastima umjetnosti i dizajna. Studenti su osposobljeni za istraživački i kritički rad na osnovu koga mogu formulisati temu master rada. Studenti će realizovati zadatke kojima su postavljene teorijske hipoteze ilustruju, ispituju ili potvrđuju odabranim kategorijama grafičkog dizajna. Studenti su edukovani za teorijsko promišljanje i praktično djelovanje u oblastima savremenih vizuelnih medija. Akcenat se stavlja na analizu odabranih tendencija u oblastima tipografskog oblikovanja, ilustracije, slikarstva, fotografije i filma. Studenti mogu svoje znanje i razumijevanje iz Savremenog grafičkog dizajna primijeniti u praksi na način koji pokazuje profesionalan pristup njihovom radu ili struci i posjeduju sposobnosti koje se obično demonstriraju putem stvaranja i održavanja argumentacije i rješavanja problema unutar datog polja studija. Studenti mogu prenositi informacije, ideje, probleme i rješenja i stručnoj i nestručnoj publici, a istovremeno su razvili one sposobnosti u učenju koje su neophodne za nastavak studija sa većim stepenom samostalnosti.</i></p>					
Ime i prezime nastavnika i saradnika: : u skladu sa Odlukom o odgovornim nastavnicima za tekuću akademsku godinu.					
Metod nastave i savladavanje gradiva:					
<p><i>Nastava se izvodi kroz:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Predavanja i vježbe sa pokazivanjem, opisom i objašnjenjem relevantnih primjera;</i> <i>2. Praktičan rad upotrebom softvera;</i> <p><i>Kritike i korekture studentskih radova, projekcija i projekata.</i></p>					
Sadržaj predmeta po sedmicama:					
1.	<i>Teorija dizajna;</i>				
2.	<i>Pojam znaka i pojam strukture;</i>				
3.	<i>Pojam medija i metamedija;</i>				
4.	<i>Savremeni štampani mediji;</i>				
5.	<i>Pojam brenda;</i>				

	<i>(I parcijalni ispit)</i>	
6.	<i>Predstavljanje dizajnerskih agencija i studija;</i>	
7.	<i>Predstavljanje savremenih autora I;</i>	
8.	<i>Predstavljanje savremenih autora II;</i>	
9.	<i>Projekcije grafičkog dizajna;</i>	
10.	<i>Projekti grafičkog dizajna;</i>	
	<i>(II parcijalni ispit)</i>	
11.	<i>Dizajn knjige grafičkih standarda;</i>	
12.	<i>Izrada serije sukcesivnih ilustracija;</i>	
13.	<i>Izrada serije sukcesivnih fotografija;</i>	
14.	<i>Konstrukcija narativa;</i>	
15.	<i>Prijedlog teme master rada;</i>	
Opterećenje studenta po predmetu:		
<i>Nedjeljno: Kreditni koeficijent k=10/30=0,33 Nedjeljno opterećenje: 0,33x40 sati=13,20 sati</i>		<i>U semestru: Ukupno opterećenje za predmet: 240 sati (tokom 15 nedelja) Aktivna nastava: 6x15=90 sati predavanja i vježbi Kontinualna provjera znanja: 12 sati Završna provjera znanja: 5 sati Samostalan rad: 133 sata</i>
Obaveze studenta:		
<i>Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave, kolokvijum, pristupni rad, rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji, prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću bez objavljivanja rada i završni ispit</i>		
Literatura:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Arnason, H. H: Istorija moderne umetnosti, Orion Art, Beograd, 2008. 2. Ćurčić, B: (urednica) - Ideologija dizajna, Nju Jork, Autonomedia, Novi Sad, Kuda.org, 2009. 3. Denegri, J: (priredio) - Dizajn i kultura, Beograd, SIC, 1980. 4. Đilo, D: Uvod u dizajn: jezik i istorija serijske proizvodnje, Novi Sad, Svetovi, 1994. 5. Fiell, Charlotte & Peter (ED): Graphic Design for the 21st Century, Multilingual Edition, English, French, German, Taschen, 2005. 6. Foster, H: Dizajn i zločin: (i druge polemike), Zagreb, V.B.Z, 2006. 7. Kršić, D. Ilić, M: Eye to hand, Beograd, Mikser Books, 2011. 8. Manević, L: Metamedij: izbor tekstova, Beograd, Centar za savremenu umetnost, 2001. 		
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:		
Student, predispitne obaveze, koje obuhvataju 100 bodova, može ostvariti preko jednog od sljedećih oblika rada:		
<ul style="list-style-type: none"> • Student bira aktivnosti u okviru predispitnih aktivnosti koje obuhvataju maksimalno 60 bodova, a odnose se na sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> - Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave - 20 bodova; - Kolokvijum - 20 bodova; - Realizovano istraživanje iz područja predmeta, odnosno pristupni rad - 30 bodova (obavezan oblik rada); - Rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji - 20 bodova; - Prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću, bez objavljivanja rada - 10 bodova. • Završni ispit - minimum 40 bodova. 		
Napomena - Student ima pravo pristupiti završnom ispitu sa pristupnim radom bez ostvarenih drugih oblika rada.		
Posebna napomena za predmet:		

Pun naziv	TEORIJA NOVIH MEDIJA					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+A+L)		
	Izborni	I	10,0	60	30	
Šifra predmeta: HN			Matičnost: 6.4.6			
Školska godina od koje se program realizuje:				2011/12.		
Vrsta i nivo studija, studijski programi: Master studij, drugi ciklus, Dizajn						
Uslovljenost drugim predmetima (oblastima): nije uslovljeno						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
<p><i>Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa novim teorijama medija kao i filozofijom medija. Osim što će se upoznati sa teorijama i filozofijom medija, upoznaće i njenu primjenu u umjetnosti i dizajnu. Izučavaju se: Osnovni pojmovi Teorije novih medija; Teorije i prakse unutar savremene vizuelne umjetnosti; Teorija novih medija od strane Žana Bodrijara; Odnos tehnologije i umjetnosti; Perspektive filma i fotografije u teoriji novih medija; Filozofija medija i medijska kultura; Teorija novih medija Leva Manoviča; Analiza novih medija putem savremene video umjetnosti i video instalacija; Drugačija slika, Pictorial turn i Iconic turn; Generisana slika; Teorija i analiza savremene umjetnosti od strane Olivera Graua; Kritičke teorije Džej D. Boltera, Ričarda Grusina, Mark Hansena, Brajana Masumija.</i></p>						
Ishod nastavnog predmeta i kompetencije:						
<p><i>Nakon savladavanja materije koja se odnosi na predmet Teorija novih medija, student će ovladati sa neophodnim teoretskim i praktičnim znanjem, novim teorijama medija, kao i filozofijom medija i njenu primjenu u umjetnosti i dizajnu. Student će naučiti analizu novih medija putem savremene video umjetnosti i video instalacija; teoriju i analiza savremene umjetnosti od strane Olivera Graua, kao i kritičke teorije Džej D. Boltera, Ričarda Grusina, Mark Hansena, Brajana Masumija. Studenti mogu svoje znanje i razumijevanje iz Teorije novih medija primijeniti u praksi na način koji pokazuje profesionalan pristup njihovom radu ili struci i posjeduju sposobnosti koje se obično demonstriraju putem stvaranja i održavanja argumentacije i rješavanja problema unutar datog polja studija. Studenti mogu prenositi informacije, ideje, probleme i rješenja i stručnoj i nestručnoj publici, a istovremeno su razvili one sposobnosti u učenju koje su neophodne za nastavak studija sa većim stepenom samostalnosti.</i></p>						
Ime i prezime nastavnika i saradnika: : u skladu sa Odlukom o odgovornim nastavnicima za tekuću akademsku godinu.						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						
<p><i>Predmet se odnosi na savremene teorije novih medija nakon poststrukturalizma. Sam predmet u sebi sadrži različite filozofske rasprave, počevši od Žila Deleza, Pola Virilioa, Žan Bodrijara, Viliama Flusera, Olivera Graua, kao i analize novih medija koje dolaze od strane Leva Manoviča, Fridriha Kitlera, Marka Hansena, Borisa Grojsa i Brajana Masumija.</i></p> <p><i>Metode: Usmena izlaganja, razgovor i diskusija, metode pisanja seminara, kombinovano izvođenje nastave uz pomoć prezentacije putem računara.</i></p>						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1.	<i>Umjetničko djelo u doba tehničke reprodukcije, osvrt na teoriju Valtera Benjamina;</i>					

2.	<i>Osnovni pojmovi Teorije novih medija;</i>
3.	<i>Teorije i prakse unutar savremene vizuelne umjetnosti;</i>
4.	<i>Teorija novih medija od strane Žana Bodrijara;</i>
5.	<i>Odnos tehnologije i umjetnosti, teorije Pola Virilioa i Viliema Flusera;</i>
6.	<i>Perspektive filma i fotografije u teoriji novih medija;</i>
7.	<i>Filozofija medija i medijska kultura;</i>
8.	<i>Teorija novih medija Leva Manoviča;</i>
9.	<i>Teorija novih medija Fridriha Kitlera;</i>
10.	<i>Analiza novih medija putem avremene video umjetnosti i video instalacija;</i>
11.	<i>Drugačija slika, Pictorial turn i Iconic turn;</i>
12.	<i>Generisana slika;</i>
13.	<i>Od percepcije do uronjenosti, teorija i analiza savremene umjetnosti od strane Olivera Graua</i>
14.	<i>Remidajlnost, kritičke teorije Džej D. Boltera, Ričarda Grusina, Mark Hansena, Brajana Masumija;</i>
15.	<i>Zaključno razmatranje.</i>

Opterećenje studenta po predmetu:

<i>Nedjeljno: Kreditni koeficijent $k=10/30=0,33$ Nedjeljno opterećenje: $0,33 \times 40 \text{ sati} = 13,20$ sati</i>	<i>U semestru: Ukupno opterećenje za predmet: 240 sati (tokom 15 nedelja) Aktivna nastava: $6 \times 15 = 90$ sati predavanja i vježbi Kontinualna provjera znanja: 12 sati Završna provjera znanja: 5 sati Samostalan rad: 133 sati</i>
---	---

Obaveze studenata:

Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave, kolokvijum, pristupni rad, rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji, prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću bez objavljivanja rada i završni ispit

Literatura:

- Benjamin, V: O fotografiji i umetnosti, KCB, Beograd, 2007.*
- Bodrijar, Ž: Simbolička razmena i smrt, Dečije novine, Gornji Milanovac, 1991.*
- Bodrijar, Ž: Simulakrumi i simulacije, Svetovi, Novi Sad, 1991.*
- Virilio, P: Mašine vizije, Svetovi, Novi Sad, 1993.*
- Kittler A. Friedrich: Gramophone, Film, Typewriter, Stanford University Press, CA, 1999.*
- Vuksanović, D: Filozofija medija, Čigoja, Beograd, 2007.*
- Jay David Bolter i Richard Grusin, Remediation, understading new media, MIT Press, 2000.*
- Delez, Ž: Pokretne slike, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića Sremski Karlovci, Novi Sad, 1998.*
- Deleuze, G: Cinema 2 The Time image, The Athlone Press, London, 1989.*
- Grau, O: Virtuelna umetnost, CLIO, Beograd, 2008.*
- Manovich, L: The Language of New Media, The MIT Press, 2001.*
- Hansen, B. N. M: New philosophy for new media, The MIT Press, 2004.*
- Leighton, T: Art and the moving image, Tate Enterprises Ltd, London, 2008.*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Student, predispitne obaveze, koje obuhvataju 100 bodova, može ostvariti preko jednog od sljedećih oblika rada:

- Student bira aktivnosti u okviru predispitnih aktivnosti koje obuhvataju maksimalno 60 bodova, a odnose se na sljedeće:
  - Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave - 20 bodova;
  - Kolokvijum - 20 bodova;

- Realizovano istraživanje iz područja predmeta, odnosno pristupni rad - 30 bodova (obavezan oblik rada);
- Rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji - 20 bodova;
- Prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću, bez objavljivanja rada - 10 bodova.
- Završni ispit - minimum 40 bodova.

Napomena - Student ima pravo pristupiti završnom ispitu sa pristupnim radom bez ostvarenih drugih oblika rada.

Posebna napomena za predmet:

Pun naziv	MULTIMEDIJALNI SISTEMI					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+A+L)		
	Izborni	I	10,0	60	30	
Šifra predmeta: IT 260			Matičnost: 6.4.1			
Školska godina od koje se program realizuje:			2011/12.			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: Master studije, drugi ciklus, Dizajn						
Uslovljenost drugim predmetima (oblastima): nije uslovljeno						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
<p><i>Osnovni cilj ovog predmeta je sticanje znanja studenata o multimedijalnim sistemima, kao i vještina u radu sa multimedijalnim hardverskim i softverskim alatima za dizajn i implementaciju multimedije. Po završetku ovog kursa studenti će posjedovati teoretsko i praktično znanje o projektovanju multimedijalnih sistema i poznavati njihova savremena rješenja i primjene. Kroz projektne zadatke studenti će sticati iskustvo u timskom radu u projektovanju i implementaciji multimedijalnih sistema. Izučavaju se hardverska osnova multimedijalnih sistema, komponente multimedijalnih sistema, elementi operativnih sistema za multimedije, analiza i obrada multimedijalnih signala, projektovanje multimedijalnih aplikacija, osnove analize i obrade digitalne slike, obrada video signala, alati za kreiranje multimedijalnog sadržaja, multimedijalne prezentacije, multimedijalne komunikacije, multimedijalne baze podataka, pretraživanje multimedijalnih podataka.</i></p>						
Ishod učenja nastavnog predmeta:						
<p><i>Po odslušanju predmeta i savladavanja materije iz Multimedijalnih sistema, studenti su osposobljeni da ovladaju teoretski i praktično hardverskim osnovama multimedijalnih sistema, komponentama multimedijalnih sistema, elementima operativnih sistema za multimedije, analizom i obradom multimedijalnih signala, projektovanjem multimedijalnih aplikacija, osnovama analize i obrade digitalne slike, obradom video signala, alatima za kreiranje multimedijalnog sadržaja, multimedijalnom prezentacijom, multimedijalnim komunikacijama, multimedijalnom bazom podataka, pretraživanjima multimedijalnih podataka. Studenti mogu svoje znanje i razumijevanje iz Multimedijalnih sistema primijeniti na način koji pokazuje profesionalan pristup njihovom radu ili struci i posjeduju sposobnosti koje se obično demonstriraju putem stvaranja i održavanja argumentacije i rješavanja problema unutar datog polja studija. Imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke, da daju sud koji uključuje mišljenje o relevantnim društvenim, naučnim i etičkim pitanjima. Mogu prenositi informacije, ideje, probleme i rješenja i stručnoj i nestručnoj publici, a istovremeno su razvili one sposobnosti u učenju koje su neophodne za nastavak studija sa većim stepenom samostalnosti.</i></p>						
Ime i prezime nastavnika i saradnika: : u skladu sa Odlukom o odgovornim nastavnicima za tekuću akademsku godinu.						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						
<p><i>Usmena izlaganja, razgovor i diskusija, metode vježbanja, kombinovano izvođenje nastave uz pomoć prezentacije.</i></p>						

Sadržaj predmeta po sedmicama:	
1.	<i>Uvod; Razvoj multimedijalnih sistema; Multimedija i hipermedija;</i>
2.	<i>Ljudski audiovizuelni sistem i percepcija;</i>
3.	<i>Komponente multimedijalnih sistema;</i>
4.	<i>Računarska grafika, digitalni audio, slika i video;</i>
5.	<i>Hardverska osnova multimedijalnih sistema; Projektovanje multimedijalnih aplikacija;</i>
6.	<i>Elementi operativnih sistema za multimedije;</i>
7.	<i>Digitalizacija signala; I - kolokvijum;</i>
8.	<i>Analiza i obrada multimedijalnih signala;</i>
9.	<i>Obrada audio signala; Kodovanje audio signala;</i>
10.	<i>Osnove analize i obrade digitalne slike;</i>
11.	<i>Obrada video signala; Video signal: osobine, tipovi, video sistemi, digitalna televizija;</i>
12.	<i>Kompresija multimedijalnih podataka;</i>
13.	<i>Kreiranje multimedijalnog sadržaja;</i>
14.	<i>Alati za kreiranje multimedijalnog sadržaja; Multimedijalne prezentacije; Multimedijalne komunikacije;</i>
15.	<i>Multimedijalne baze podataka; Pretraživanje multimedijalnih podataka; II – kolokvijum.</i>
Opterećenje studenta po predmetu:	
<i>Nedjeljno:</i>	<i>U semestru:</i>
<i>Kreditni koeficijent:</i>	<i>Ukupno opterećenje za predmet: 240 sati</i>
<i>0,33</i>	<i>Aktivna nastava: 6 h 15 = 90 sati predavanja i vježbi</i>
<i>Nedjeljno opterećenje:</i>	<i>Kontinualna provjera znanja: 12 sati</i>
<i>13,20 sati</i>	<i>Završna provjera znanja: 5 sati</i>
	<i>Samostalni rad: 133 sata</i>
Obaveze studenta:	
<i>Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave, kolokvijum, pristupni rad, rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji, prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću bez objavljivanja rada i završni ispit</i>	
Literatura:	
<ol style="list-style-type: none"> <i>Ze-Nian Li , Mark S. Drew , Jiangchuan Liu, Fundamentals of Multimedia, Springer, 2021.</i> <i>Mrinal Kr. Mandal, Multimedia Signals and Systems, Springer, 2003.</i> 	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
<i>Student, predispitne obaveze, koje obuhvataju 100 bodova, može ostvariti preko jednog od sljedećih oblika rada:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> <i>Student bira aktivnosti u okviru predispitnih aktivnosti koje obuhvataju maksimalno 60 bodova, a odnose se na sljedeće:</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave - 20 bodova;</i> <i>Kolokvijum - 20 bodova;</i> <i>Realizovano istraživanje iz područja predmeta, odnosno pristupni rad - 30 bodova (obavezan oblik rada);</i> <i>Rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji - 20 bodova;</i> <i>Prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću, bez objavljivanja rada - 10 bodova.</i> <i>Završni ispit - minimum 40 bodova.</i> 	
<i>Napomena - Student ima pravo pristupiti završnom ispitu sa pristupnim radom bez ostvarenih drugih oblika rada.</i>	
Posebna napomena za predmet:	

Pun naziv	PRODUKCIJA I PROMOCIJA GRAFIČKIH MEDIJA				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+A+L)	
	obavezni	II	10,0	30	60
Šifra predmeta: HN			Matičnost: 6.4.1		
Školska godina od koje se program realizuje:				2011/12.	
Vrsta i nivo studija, studijski program: <i>Master studij, drugi ciklus, Dizajn</i>					
Uslovljenost drugim predmetima (oblastima): <i>nije uslovljeno</i>					
Ciljevi izučavanja predmeta:					
<i>Cilj predmeta je usavršavanje znanja o savremenim trendovima u produkciji i promociji grafičkih medija od ideje, oblikovanja, do finalne realizacije projekta. Cilj predmeta je osposobiti studente za istraživački rad na osnovu praktičnog iskustva te na osnovu toga formulirati temu master rada. Studenti realizuju istraživanje kao i druge zadatke na osnovu odabrane teme projekta u konsultaciji sa profesorom. Studenti se edukuju za komplementarno i alternativno razmišljanje na osnovu kojeg praktično djeluju u realizaciji sopstvenog projekta ili zadatka. Akcenat se stavlja na istraživački proces i praktičan rad. Studenti kontinuirano i aktivno učestvuju u nastavi, te se redovne konsultuju sa profesorom. Na ispitu studenti obrazlažu urađene zadatke i prezentuju finalni projekat, te daju predlog master teze i detaljan plan rada.</i>					
Ishod nastavnog predmeta i kompetencije:					
<i>Nakon savladavanja materije koja se odnosi na predmet Produkcija i promocija grafičkih medija, student će ovladati sa neophodnim teoretskim i praktičnim znanjem iz: istorije i akuelnih trendova grafičkog medija; Dizajn - ideja, oblikovanje, realizacija; Odlike i specifičnosti promocije i produkcije; Savremeni pristupi i nove strategije; Predstavljanje projekata; Organizovanje, ljudski resursi i dinamika grupe; Specifičnost lokalnog i regionalnog konteksta; Pripreme za realizaciju projektnog zadatka; Istraživanje u okviru projektnog zadatka; Mapiranje u okviru projektnog zadatka; Analiza u okviru projektnog zadatka; Finalna izrada projektnog zadatka. Studenti mogu svoje znanje i razumijevanje iz produkcije i promocije grafičkih medija primijeniti u praksi na način koji pokazuje profesionalan pristup njihovom radu ili struci i posjeduju sposobnosti koje se obično demonstriraju putem stvaranja i održavanja argumentacije i rješavanja problema unutar datog polja studija. Studenti mogu prenositi informacije, ideje, probleme i rješenja i stručnoj i nestručnoj publici, a istovremeno su razvili one sposobnosti u učenju koje su neophodne za nastavak studija sa većim stepenom samostalnosti.</i>					
Ime i prezime nastavnika i saradnika: :u skladu sa Odlukom o odgovornim nastavnicima za tekuću akademsku godinu.					
Metod nastave i savladavanje gradiva:					
Nastava se izvodi kroz:					
1. Predavanja i vježbe sa pokazivanjem, opisom i objašnjenjem relevantnih primjera;					
2. Praktičan rad;					
3. Kritike i korekture studentskih radova, projekcija i projekata.					
Sadržaj predmeta po sedmicama:					
1.	Uvod u produkciju i promociju grafičkih medija;				
2.	Istorija i akuelni trendovi grafičkih medija;				
3.	Dizajn – ideja, oblikovanje, realizacija;				
4.	Odlike i specifičnosti promocije i produkcije;				
5.	Savremeni pristupi i nove strategije;				
	(I parcijalni ispit)				

6.	<i>Predstavljanje projekata, praktični primjeri;</i>
7.	<i>Organizovanje, ljudski resursi i dinamika grupe;</i>
8.	<i>Budžetiranje i prikupljanje sredstava;</i>
9.	<i>Specifičnost lokalnog i regionalnog konteksta;</i>
10.	<i>Predstavljanje mogućih tema za projektni zadatak;</i>
	<i>(II parcijalni ispit)</i>
11.	<i>Pripreme za realizaciju projektnog zadatka;</i>
12.	<i>Istraživanje u okviru projektnog zadatka;</i>
13.	<i>Mapiranje u okviru projektnog zadatka;</i>
14.	<i>Analiza u u okviru projektnog zadatka;</i>
15.	<i>Finalna izrada projektnog zadatka.</i>

Opterećenje studenta po predmetu:

<i>Nedjeljno: Kreditni koeficijent $k=10/30=0,33$ Nedjeljno opterećenje: $0,33 \times 40 \text{ sati} = 13,20 \text{ sati}$</i>	<i>U semestru: Ukupno opterećenje za predmet: 240 sati (tokom 15 nedelja) Aktivna nastava: $6 \times 15 = 90$ sati predavanja i vježbi Kontinualna provjera znanja: 12 sati Završna provjera znanja: 5 sati Samostalan rad: 133 sata</i>
---	---

Obaveze studenta:

Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave, kolokvijum, pristupni rad, rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji, prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću bez objavljivanja rada i završni ispit

Literatura:

- Dragičević, Šešić, M. Dragojević, S: Menadžment umetnosti u turbulentnim okolnostima, Istorija moderne umetnosti, Clio Beograd, 2007.*
- Vukić, F: Od oblikovanja do dizajna, Profil, Zagreb 2003.*
- Bers Dž. Vilijam, Menadžent i umetnost, Clio, Beograd, 2009.*
- Fiell Charlotte, Fiell Peter, Dizajn Danas, Profil Zagreb, 2008.*
- Adižes, I: Menadžment za kulturu, Adižes, Beograd, 2006.*
- Mrduljaš, M. Vidović, D: Dizan i nezavisna kultura, Profil, Zagreb, 2010.*
- Dragičević, Šešić, M: Kultura, menadžment, animacija, marketing, Clio, Beograd, 2007.*
- Španjol, Marković, M: Moć uvjeravanja, Profil, Zagreb 2008.*
- Denegri, J. (priredio): Dizajn i kultura, Beograd, SIC, 1980.*
- Fiell, Charlotte & Peter (ED. - Design of the 20th Century. Edition: English, Taschen.*
- Fiell, Charlotte & Peter (ED) - Graphic Design for the 21st Century. Multilingual Edition: English, French, German, Taschen.*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Student, predispitne obaveze, koje obuhvataju 100 bodova, može ostvariti preko jednog od sljedećih oblika rada:

- Student bira aktivnosti u okviru predispitnih aktivnosti koje obuhvataju maksimalno 60 bodova, a odnose se na sljedeće:
  - Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave - 20 bodova;
  - Kolokvijum - 20 bodova;
  - Realizovano istraživanje iz područja predmeta, odnosno pristupni rad - 30 bodova (obavezan oblik rada);
  - Rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji - 20 bodova;
  - Prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću, bez objavljivanja rada - 10 bodova.
- Završni ispit - minimum 40 bodova.

Napomena - Student **ima pravo pristupiti završnom ispitu sa pristupnim radom bez ostvarenih drugih oblika rada.**

Posebna napomena za predmet:

Pun naziv	DIZAJN I VIZUELNE KOMUNIKACIJE				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+A+L)	
	obavezni	II	10,0	30	60
Šifra predmeta: HN			Matičnost: 6.4.1		
Školska godina od koje se program realizuje:				2011/12.	
Vrsta i nivo studija, studijski program: Master studij, drugi ciklus, Dizajn					
Uslovljenost drugim predmetima (oblastima): nije uslovljeno					
Ciljevi izučavanja predmeta:					
<p><i>Cilj predmeta je sticanje teoretskih i praktičnih znanja iz oblasti dizajna i umjetnosti kao osnovnih oblasti u polju kulture vizuelnih komunikacija. Cilj je osposobiti studente za praktični, istraživački i kritički rad, a koji će mu pružiti osnovu za razvijanje teme magistarskog rada. Studenti realizuju teoretske i praktične zadatke od tradicionalnih do digitalnih medija, upotpunjujući prethodna znanja i otvarajući nova polja za istraživanje u oblastima vizuelnih medija. Teoretska znanja treba da verbalno i tekstualno artikulišu studente i da na taj načina njihov praktičan rad dobije jače uporište i bolje razumijevanje u vremenu i društvenim okolnosti u kojima nastaje. U praktičnom radu studenti na osnovu odabrane teme za master rad, rade praktične vježbe na kojima će raditi u toku semestra i na taj način aktivno i kontinuirano učestvovati u nastavi. Izučavaju se: Vizuelne komunikacije – uloga i značaj; Mediji vizuelnih komunikacija - tehnologija i komunikacija; Masovna komunikacija – globalni mediji; Uloga ideje i estetike u konstrukciji vizuelnih artefakata; Dizajn u javnom prostoru; Upoznavanje savremenih autora (autori, škole, agencije, itd).</i></p>					
Ishod nastavnog predmeta i kompetencije:					
<p><i>Nakon savladavanja materije koja se odnosi na predmet Dizajn i vizuelne komunikacije, student će ovladati sa neophodnim teoretskim i praktičnim znanjem iz oblasti dizajna i umjetnosti kao osnovnih oblasti u polju kulture vizuelnih komunikacija. Studenti su osposobljeni za praktični, istraživački i kritički rad, a koji će im pružiti osnovu za razvijanje teme magistarskog rada. Studenti realizuju teoretske i praktične zadatke od tradicionalnih do digitalnih medija, upotpunjujući prethodna znanja i otvarajući nova polja za istraživanje u oblastima vizuelnih medija. Studenti mogu svoje znanje i razumijevanje iz dizajna i vizuelnih komunikacija primijeniti u praksi na način koji pokazuje profesionalan pristup njihovom radu ili struci, i posjeduju sposobnosti koje se obično demonstriraju putem stvaranja i održavanja argumentacije i rješavanja problema unutar datog polja studija. Studenti mogu prenositi informacije, ideje, probleme i rješenja i stručnoj i nestručnoj publici, a istovremeno razvijaju one sposobnosti u učenju koje su neophodne za nastavak studija sa većim stepenom samostalnosti.</i></p>					
Ime i prezime nastavnika i saradnika: : u skladu sa Odlukom o odgovornim nastavnicima za tekuću akademsku godinu.					
Metod nastave i savladavanje gradiva:					
Nastava se izvodi kroz:					
1. Predavanja i vježbe sa pokazivanjem, opisom i objašnjenjem relevantnih primjera;					
2. Praktičan rad;					
3. Kritike i korekture studentskih radova, projekcija i projekata.					
Sadržaj predmeta po sedmicama:					
1.	Komunikacija (istorijski osvrt – komunikacija kod čovjeka, kod životinja, kod predmeta);				
2.	Vrste komunikacije kod čovjeka;				

3.	<i>Vizuelne komunikacije - uloga i značaj;</i>
4.	<i>Mediji vizuelnih komunikacija - tehnologija i komunikacija;</i>
5.	<i>Masovna komunikacija - globalni mediji;</i>
	<i>(I parcijalni ispit)</i>
6.	<i>Uloga ideje i estetike u konstrukciji vizuelnih artefakata</i>
7.	<i>Dizajn u javnom prostoru (teoretsko i praktično istraživanje odabranih tema);</i>
8.	<i>Upoznavanje savremenih autora (autori, škole, agencije, itd);</i>
9.	<i>Teoretski i praktičan rad na odabranim temama (mediji realizacije po izboru studenata);</i>
10.	<i>Praktičan rad na odabranim temama (mediji realizacije po izboru studenata);</i>
	<i>(II parcijalni ispit)</i>
11.	<i>Prezentacija dosadašnjeg rada na odabranim temama (mediji prezentacije po izboru studenata);</i>
12.	<i>Praktičan rad na odabranim temama 2 (mediji realizacije po izboru studenata);</i>
13.	<i>Konsultacije sa profesorom oko rada na odabranim temama;</i>
14.	<i>Završni teoretski i praktični radovi na odabranim temama (završne konsultacije sa profesorom);</i>
15.	<i>Završno izlaganje studenata i predstavljanje urađenog teoretskog i praktičnog rada.</i>
Opterećenje studenta po predmetu:	
<i>Nedjeljno:</i> <i>Kreditni koeficijent</i> <i>k=10/30=0,33</i> <i>Nedjeljno opterećenje:</i> <i>0,33x40 sati=13,20 sati</i>	<i>U semestru:</i> <i>Ukupno opterećenje za predmet: 240 sati (tokom 15 nedelja)</i> <i>Aktivna nastava: 6x15=90 sati predavanja i vježbi</i> <i>Kontinualna provjera znanja: 12 sati</i> <i>Završna provjera znanja: 5 sati</i> <i>Samostalan rad: 133 sata</i>
Obaveze studenta: <i>Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave, kolokvijum, pristupni rad, rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji, prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću bez objavljivanja rada i završni ispit</i>	
Literatura: <i>1. Lorimer, R: Masovne komunikacije, Clio, Beograd, 1998.</i> <i>2. Alexandar Bard & Jan Soderquist, Netokracija, Differo, Zagreb, 2003.</i> <i>3. Paić, Ž: Vizualne komunikacije, Centar za vizualne studije, Zagreb, 2008.</i> <i>Edvard S. Herman i Robert V. Mekčesni, Globalni mediji, Clio, Beograd, 2004.</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Student, predispitne obaveze, koje obuhvataju 100 bodova, može ostvariti preko jednog od sljedećih oblika rada: • Student bira aktivnosti u okviru predispitnih aktivnosti koje obuhvataju maksimalno 60 bodova, a odnose se na sljedeće: - Prisustvo nastavi i aktivnost u toku nastave - 20 bodova; - Kolokvijum - 20 bodova; - Realizovano istraživanje iz područja predmeta, odnosno pristupni rad - 30 bodova (obavezan oblik rada); - Rad objavljen u časopisu ili naučnoj konferenciji - 20 bodova; - Prisustvo naučnom/stručnom skupu sa certifikatom o učešću, bez objavljivanja rada - 10 bodova. • Završni ispit - minimum 40 bodova. Napomena - Student ima pravo pristupiti završnom ispitu sa pristupnim radom bez ostvarenih drugih oblika rada.	
Posebna napomena za predmet:	

Master rad:	TEORIJSKE OSNOVE MASTER RADA			
Šifra:				
Broj ECTS: 5				
Broj časova aktivne nastave (nedeljno):			4	
Predmet i preduslovi:			nema	
<p>1. Ciljevi master rada Detaljno proučavanje područja iz kojeg se radi master rad i ovladavanjem vještinama vezanim za temu budućeg master rada.</p>				
<p>2. Očekivani ishodi: Stečena znanja su, pored prethodno stečenih znanja i vještina, dodatna osnova za uspješnu izradu i odbranu master rada i kompetentnost za uspješnu primjenu tih znanja i vještina na radnom mjestu nakon odbrane master rada.</p>				
<p>3. Opšti sadržaji: Formulise se za svakog studenta posebno, u skladu sa područjem-studijskom grupom u okviru koje je student studirao. U tom smislu, teorijske osnove master rada na drugom ciklusu studijskog programa Dizajna organizuju se iz oblasti - modula: Dizajna.</p>				
<p>4. Metode izvođenja: Mentor za izradu i odbranu master rada bira jedan od modula u skladu sa područjem, koje će student istraživati i polagati. Putem istraživačkog master rada student stiče primarna znanja iz teme master rada, organizacije i izvodi eksperimente, vrši numeričke simulacije i statističku obradu podataka i razrađuje studije slučajeva. Redovno se održavaju konsultacije sa mentorom. Uslovi za odbranu master rada su položeni ispiti iz svih nastavni predmeti iz kurikuluma studijskog programa.</p>				
Ocjena znanja: Maksimalan broj poena 100				
Predispitne obaveze:	Obavezna	Poena	Završni ispit	Poena
			Usmeni dio ispita	100

Master rad:	IZRADA I ODBRANA MASTER RADA			
Šifra:				
Broj ECTS: 5				
Broj časova aktivne nastave (nedeljno):			4	
Predmet i preduslovi:			nema	
1. Ciljevi master rada				
Cilj izrade i odbrane master rada je da student, obradom istraživačkog zadatka i njegovom odbranom, pokaže da posjeduje zadovoljavajuću sposobnost primjene teorijskih znanja i praktičnih vještina u budućoj istraživačkoj praksi.				
2. Očekivani ishodi:				
Izradom i odbranom master rada student je osposobljen da sagleda potrebe preduzeća u svim njegovim procesima, projektuje rješenja te da rješava realne praktične probleme koji se javljaju u praksi, kao i za nastavak školovanja na višem nivou studiranja. Kompetencije, prije svega, uključuju razvoj sposobnosti kritičkog mišljenja, analize problema, sinteze i projektovanja rješenja i donošenja odluka u realnom vremenu. Znanja stečena na ovom studijskom programu uključuju detaljno poznavanje i razumijevanje disciplina iz oblasti Dizajna, kao i sposobnost upravljanja procesima u tim oblastima kao i rješavanje praktičnih problema uz upotrebu naučnih metoda i postupaka.				
3. Opšti sadržaji:				
Formuliše se za svakog studenta posebno, u skladu sa područjem-studijskom grupom u okviru koje je student studirao. U tom smislu, teorijske osnove magistarskog rada na drugom ciklusu studijskog programa Dizajn organizuju se iz oblasti - modula: Dizajna.				
4. Metode izvođenja:				
Mentor za izradu i odbranu master rada bira jedan od modula u skladu sa područjem, koje će student istraživati i polagati. Putem istraživačkog master rada student stiče primarna znanja iz teme master rada, organizacije i izvodi eksperimente, vrši numeričke simulacije i statističku obradu podataka i razrađuje studije slučajeva. Redovno se održavaju konsultacije sa mentorom. Uslovi za odbranu master rada su položeni ispiti iz svih nastavnih predmeta iz kurikuluma studijskog programa.				
Ocjena znanja: Maksimalan broj poena 100				
Predispitne obaveze:	Obavezna	Poena	Završni ispit	Poena
			Usmeni dio ispita	100